

Predgovor

Za redke lahko rečemo, da je njihovo življenje tako plodno in vsestransko, da bi lahko o njem brez težav napisali roman ali posneli film. Takšno je življenje Georgija Đorđa Ivkovića, pravnika, ekonomista, pomorsko pravnega odvetnika, dolgoletnega profesorja in častnega konzula Kraljevine Danske v nekdanji skupni državi. Govora je o človeku, ki je posebej in posebej mednarodno pomorsko pravo predvsem s praktičnega vidika na ozemlju nekdanje skupne države v drugi polovici 20. stoletja in začetku 21. stoletja. Đorđe Ivković je svetovljan *par excellence* in zgled številnim generacijam pravnikov in pomorskih strokovnjakov. Slednji so se z njim srečevali bodisi kot njegovi študentje na takratni Višji pomorski šoli v Piranu ali kasneje v sklopu njegove razvejane (odvetniške) pomorsko pravne prakse.

Njegova življenjska pot je vredna občudovanja, spoštovanja in zrcali splošno zgodovino ter zgodovino pomorstva in pomorskega prava. Odvetnik Ivković je bil rojen v Zagrebu leta 1920, kmalu po koncu prve svetovne vojne, in sicer v državi, ki je le dve leti prej nastala na pogorišču Avstro-Ogrske monarhije in se je imenovala Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Po šolanju na klasični gimnaziji Kralja Aleksandra I. v Zagrebu se je že leta 1939 vpisal na Pravno fakulteto v Zagrebu. Študij je prekinila druga svetovna vojna, ki jo je Georgije Ivković kot begunec preživel na otoku Korčula in v italijanskem mestecu Trani. Po povratku v domovino je leta 1947 zaključil študij prava na Pravni fakulteti v Zagrebu, leta 1953 pa še študij ekonomije na Ekonomski fakulteti v Zagrebu.

V letih 1954-1955 je pridobil raziskovalno štipendijo (fellowship) ter na univerzi v Chicagu vpisal podiplomski študij mednarodne ekonomije. Da je nekdo iz socialističnega bloka v tistih časih študiral klasično mednarodno ekonomijo na priznani ameriški univerzi, je bila redka izjema in splet srečnih okoliščin. Že leta 1952 je opravil advokatski izpit in do leta 1960 opravljal funkcijo odvetnika v Zagrebu. Še istega leta ga je srečna zvezda za slovensko pomorstvo in pomorsko pravo zanesla v Slovenijo, v Piran, kjer se je zaposlil kot vodja pravne službe v ladjarskem podjetju Splošna plovba. S svojim delom je pripomogel k vzponu, k zlati dobi ter priznanju slovenskega ladjarja na mednarodnem prizorišču in k ugledu takratne jugoslovanske

pomorsko-pravne stroke v tujini. Leta 1971 je odvetnik Ivković začel predavati na takratni Pomorski višji šoli v Piranu, kjer je deloval do leta 1978 in bil v letih 1975-1978 tudi vodja oddelka za pomorsko in poslovno pravo. Profesor Ivković je bil eden izmed pobudnikov ideje, da bi se področje delovanja takratne Višje pomorske šole Piran razširilo tudi na ostale veje transporta. Lahko ga štejemo za enega izmed očetov današnje Fakultete za pomorstvo in promet. S svojimi strokovnimi učbeniki, ki so se uporabljali praktično na vseh pomorskih šolah v nekdanji skupni državi (in ki bodo prvič po več kot tridesetih letih ponovno objavljena v tem Zborniku), je utrdil takratno slovensko in jugoslovansko pomorsko pravno stroko in pomagal ponesti ime takratne Višje pomorske šole v Piranu v širni svet.

Leta 1970 je Đorđe Ivković odprl svojo odvetniško pisarno na Reki, ki je bila v tistem času največje pristanišče in center jugoslovanskega pomorstva. Še vedno je ostal povezan tudi s Slovenijo in s Piranom. Predaval je na Višji pomorski šoli v Piranu in poslovno sodeloval z ladjarskim podjetjem Splošna plovba Piran. Bil je korespondent številnih P&I klubov in aktivno deloval v pomorskih in gospodarskih sporih pred sodišči v celotni nekdanji državi. Pri tem je pomembno pomagal soustvarjati tudi pomorsko sodno prakso pred takratnim Temeljnim sodiščem v Kopru.

Odvetnik Ivković je bil v času svojega odvetniškega delovanja na Reki, tudi zaradi zastopanja vseh najpomembnejših P&I klubov na območju nekdanje SFRJ ter aktivnega sodelovanja na konferencah in simpozijih CMI, viden kot sinonim za jugoslovansko pomorsko pravno prakso in kot jasen znak, ne samo gospodarske, temveč tudi strokovne krepitve pomorskega in transportnega sektorja v nekdanji državi. K njegovi mednarodni prepoznavnosti je pripomogla tudi funkcija častnega konzula Kraljevine Danske, ki jo je opravljal na Reki v obdobju 1976-1990.

V času svoje poklicne kariere je odvetnik Ivković napisal mnoga pomembna strokovna dela. V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja so prednjačili predvsem učbeniki, ki so bili napisani za študente in jih je izdala takratna Višja pomorska šola Piran. Publicistično in akademsko pa je dosegel vrh šele po formalnem koncu svoje odvetniške kariere, ko se je upokojil. V obdobju 1991-2012 je napisal več kot 30 strokovnih monografij, ki jih sam zelo skromno imenuje *priročniki*. Njegova dela so do sedaj večinoma izšla v samozaložbi ter bila deloma objavljena še na spletnih

straneh Društva za pomorsko pravo Slovenije. V veliko čast nam je, da bo njegov življenjski opus, več kot 40 različnih del; in sicer knjige in članki, prvič celovito in pregledno objavljen v pričujoči zbirki.

Veličina objavljenih del je v tem, da pokrivajo praktično vsa področja (privatnega) pomorskega prava. Poseben poudarek je na pravnih vprašanjih, ki se nanašajo načasne odredbe o zaustavitvi ladij, na pomorske privilegije ter prevozu tovora po morju. Gre za analizo tako mednarodnih konvencij (npr. Konvencij o začasnih zaustavitvi ladij iz leta 1952 in 1999 ter Haška, Haško–Visbijska in Hamburška pravila glede prevoza tovora, nacionalnih predpisov (hrvaški in slovenski Pomorski zakonik) ter povezav med omenjenimi viri. Glede na mednarodnost pomorskega prometa in dejstva, da v različnih državah še vedno veljajo različne mednarodne konvencije oziroma na njih temelječi predpisi (npr. Haška, Haško–Visbijska, Hamburška...), je za (pomorskega) pravnika nujno poznavanje različnih pravnih ureditev in predvsem razmerij med domačo zakonodajo in mednarodnim pravom. Takšen je tudi pristop, ki ga je v svojih delih zasledoval Georgije Ivković.

Dodana vrednost objavljenih del je tudi obsežen prikaz sodne prakse, tako domače kot mednarodne. Slednja je vsebovana v vseh njegovih delih, pri čemer so nekatera objavljena dela (*npr. Index sudskih odluka*) v celoti namenjena prikazu pomorsko pravne sodne prakse. Nekatera novejša dela se posvečajo vprašanju, ki so se šele v novem času začela intenzivneje obravnavati na mednarodnem nivoju, npr. znotraj CMI (*Privatnopravni ugovor kao osnov za pomorsko tražbino i privilegij i odnosi u stečaju in leasingu*). Kot odvetnik se omenjenih vprašanj loteva predvsem s stališča procesnega in ne toliko materialnega vprašanja. Z gotovostjo trdim, da bodo pričujoča Zbrana dela-Sabrana djela' nujen pripomoček za vsakega sodnika, odvetnika, profesorja in strokovnjaka iz prakse, ki se bo intenzivneje ukvarjal s področjem pomorskega, prevoznega in logističnega prava.

Večina del je napisanih v hrvaškem, nekatera pa v slovenskem jeziku. Kot taka predstavljajo trdo vez med (pomorskimi) državami, naslednicami nekdanje SFRJ. Na področju privatnega pomorskega prava lahko pripomorejo k dosegu cilja, ki ga avtor vztrajno omenja v zadnjem desetletju. Gre za poenotenje pomorsko-pravnih pravil, po

vzoru skandinavskih dežel, med pomorskimi državami, naslednicami nekdanje SFRJ (Slovenija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina ter Črna gora).

Dela odvetnika Ivkovića so bila v preteklosti, razen nekaterih izjem (npr. učbenikov, ki jih je izdala Višja pomorske šola v Piranu, ali člankov, objavljenih v reviji Uporedno pomorsko pravo, ali v mednarodnih publikacij Kluwerja), žal izdane le v samozaložbi, v izjemno omejeni nakladi. S pričujočim skupnim projektom je skupaj s Hrvaškim društvom za pomorsko pravo predstavljen obsežen opus odvetnika Ivkovića širši strokovni javnosti tako v Sloveniji, na Hrvaškem kakor tudi v ostalih državah v regiji.

Ponosni smo, da je bil med pionirji pomorskega prava na naših tleh tudi Georgije Đorđe Ivković! Želimo mu še mnogo zdravja in mu kličemo na še mnoga leta.

Dr. Mitja Grbec

Predsednik Društva za pomorsko pravo Slovenije